

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra informačních technologií

Bakalářská práce

Autorský zákon a ochrana softwaru

Martin Pavelka

© 2012 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra informačních technologií

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Pavelka Martin

Informatika

Název práce

Autorský zákon a ochrana softwaru

Anglický název

Copyright law and protection of the software

Cíle práce

Cílem práce je hlouběji popsat problematiku autorského zákona ve vztahu k softwaru od historie až po současnost. První část práce se zabývá popisem a analýzou autorského zákona ve vztahu k softwaru. Druhá část pak možností použít open source software. Na závěr je na základě studia pramenů, zkušeností autora a provedeného dotazníkového šetření zobrazena situace v oblasti softwaru z hlediska autorského zákona a navržena některá doporučení pro praxi.

Metodika

Metodika řešení problematiky je založena na studiu a analýze odborných informačních zdrojů. Praktická část je zaměřena na využití získaných znalostí při hodnocení významu autorského zákona pro ochranu softwaru. Na základě syntézy teoretických poznatků a výsledků provedeného hodnocení budou formulovány závěry bakalářské práce.

Harmonogram zpracování

1. Příprava a studium odborných informačních zdrojů, upřesnění dílčích cílů práce a volba postupu řešení: 6/2011
2. Zpracování přehledu řešené problematiky dle informačních zdrojů: 7/2011 – 8/2011
3. Bakalářská praxe (120h) v počítačové firmě
4. Vypracování vlastního řešení, diskuze a zhodnocení výsledků 9/2011 – 10/2011
5. Tvorba finálního dokumentu bakalářské práce: 11/2011 – 2/2012
6. Odevzdání bakalářské práce a tezí: 3/2012

Rozsah textové části

30 - 40 stran

Klíčová slova

Autorský zákon, softwarové pirátství, warez, P2P sítě, Open Source software

Doporučené zdroje informací

KŘÍŽ, Jan, HOLCOVÁ, Irena, KORDAČ, Jiří a KRESTANOVÁ, Veronika. Autorský zákon a předpisy související. Komentář. Praha: Linde Praha, a.s., 2001. ISBN 80-7201-301-7.

MAISNER, Martin. Základy softwarového práva. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011. ISBN 978-80-7357-638-7.

CRAIG, Paul. Softwarové pirátství bez záhad. Praha: Grada Publishing, 2008. ISBN 978-80-247-1765-4.

ČERMÁK, J. Internet a autorské právo. Praha: Linde Praha, a.s., 2003. ISBN 80-7201-423-4.

SMEJKAL, V. Autorský zákon: Z pohledu informačních technologií. Právní rádce, 2000, č. 10, ISSN-1210-4817.

Vedoucí práce

Halbich Čestmír, Ing., CSc.

Termín odevzdání

listopad 2012

doc. Ing. Zdeněk Havlíček, CSc.

Vedoucí katedry

prof. Ing. Jan Hron, DrSc., dr.h.c.

Děkan fakulty

V Praze dne 27.11.2012

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Autorský zákon a ochrana softwaru" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30.11.2012

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval zejména vedoucímu mé bakalářské práce panu Ing. Čestmíru Halbichovi, CSc. za jeho vstřícný přístup a trpělivou podporu. Dále bych rád poděkoval panu Ing. Tomáši Rašovci za odbornou pomoc při statistickém vyhodnocení dotazníkového šetření. V neposlední řadě bych také rád poděkoval své rodině a přátelům, kteří se mnou měli trpělivost v době tvorby této práce.

Autorský zákon a ochrana softwaru

Copyright law and protection of the software

Souhrn

Ve své bakalářské práci se zaměřuji na autorský zákon, a to především v oblasti počítačových programů. V teoretické části nejprve řeším právní problematiku, poté následuje tematika softwarového pirátství. V této kapitole rozebírám problematiku tzv. warez scény a nejčastější formy získávání nelegálních dat. Po této kapitole následuje část práce poukazující na možnost využití bezplatných legálních forem softwaru, jako je například Open Source software. Důležitou část práce tvoří také vyhodnocení dotazníkového šetření na téma autorský zákon, které poukazuje mimo jiné i na nepřliš dobrou orientaci veřejnosti v problematice autorského zákona.

Summary

In my bachelor thesis, I focus on the Copyright law, within computer programs in particular. In the theoretical part, I start with discussion of the law aspects and the issue of software piracy follows. In this chapter, I elaborate on so called „warez scene” and most common forms of obtaining illegal data. Then, a part showing possibilities in the use of free legal forms of software, as for example Open Source software is, succeeds. An important part of the thesis is evaluation of questionnaire on the topic of Copyright law that, besides other, proves insufficient level of common orientation in this issue.

Klíčová slova: Autorský zákon, softwarové pirátství, warez, upload servery, P2P síť, Open Source software

Keywords: Copyright law, software piracy, warez, upload servers, P2P networks, Open Source software

Obsah

1. Úvod.....	4
2. Cíl a metodika práce.....	4
3. Právní zakotvení.....	5
3.1. Autorský zákon ČR.....	5
3.1.1. Autorské dílo.....	5
3.1.2. Autor.....	6
3.1.3. Zákonná domněnka autorství.....	6
3.1.4. Anonym a pseudonym.....	6
3.1.5. Spoluautoři.....	7
3.1.6. Vznik práva autorského.....	7
3.2. Mezinárodní úmluvy.....	8
3.2.1. Bernská úmluva.....	8
3.2.2. Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS).....	9
3.2.3. Směrnice Evropského parlamentu a Rady EU.....	10
4. Softwarové pirátství.....	11
4.1. Warez.....	14
4.1.1. Vymezení pojmu.....	14
4.1.2. Historie warez scény.....	14
4.2. Upload servery.....	16
4.2.1. Mezinárodní servery.....	17
4.2.2. České servery.....	18
4.3. Peer-to-peer (P2P) síť.....	20
5. Open Source software.....	21
5.1. Vymezení základních pojmů.....	21
5.2. Ostatní kategorie „dostupného“ softwaru.....	23
5.2.1. Freeware.....	23
5.2.2. Shareware.....	24
5.2.3. Free Software.....	25
6. Výsledky dotazníkového šetření.....	26
6.1. Charakteristika respondentů.....	26

6.2. Vyhodnocení	28
6.2.1. Zájem veřejnosti o autorský zákon	28
6.2.2. Účinnost autorského zákona	31
6.2.3. Využívání pouze legálního softwaru.....	32
6.2.4. Využívání bezplatného legálního softwaru	33
6.2.5. Vědomé využívání nelegálního softwaru.....	36
6.2.6. Zdroje čerpání nelegálních dat	37
6.2.7. Důvody pořizování nelegálních dat	38
6.2.8. Sdílení nelegálních dat na internetu	39
7. Závěr	41
8. Seznam použitých zdrojů	43
8.1. Seznam literatury	43
8.2. Seznam obrázků a tabulek.....	44
9. Přílohy	45

1. Úvod

V současné době, kdy počítačová technika ovládá naši společnost a proniká do našeho běžného života, můžeme nalézt mnoho problémů souvisejících s moderními technologiemi a s jejich užíváním. Jedním z těchto problémů je i ochrana práv autorů nejen uměleckých děl, ale mimo jiné i počítačových programů. S tímto problémem se běžný uživatel setkává při užití počítačové techniky každodenně. Setkává se s tím i u běžně používaného softwaru. Tím jsou operační systémy, kancelářské programy, antiviry a další běžně užívané typy softwaru. Můžeme je rozšířit i o různé hry a programy speciálně zaměřené na konkrétní problematiku. Ochrana práv není jen otázkou softwaru, ale i hudby a filmů. Souhrnně multimédií, která se dají v současné době, díky dobré dostupnosti na internetu snadno duplikovat.

2. Cíl a metodika práce

Cílem této práce je proniknout do problematiky ochrany autorských práv, a to především autorských práv počítačového softwaru. Teoretická část začíná pasáží zaměřenou na autorský zákon ve formě platných právních předpisů, poté následuje bližší seznámení s problematikou softwarového pirátství a s volně šiřitelným softwarem, především s Open Source softwarem. Na teoretickou část navazuje vyhodnocení dotazníkového šetření zaměřeného na povědomí veřejnosti o autorském zákonu a o jeho dodržování.

Veškeré informace, které byly k sepsání teoretické části této bakalářské práce použity, byly získány z tištěné podoby autorského zákona a z různých online zdrojů. Seznam použitých zdrojů je uveden níže. K účelům zpracování dotazníkového šetření byla, po předchozích konzultacích s vyučujícím z katedry statistiky, využita služba společnosti Google, tzv. Google disk. Při následném statistickém vyhodnocení tohoto šetření byl použit statistický software SAS.

3. Právní zakotvení

V současné době máme v České republice několik právních předpisů, které zajišťují autorům práva na tvorbu jejich činnosti. Hlavním právním předpisem je zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským (autorský zákon). Mezi další závazné právní předpisy lze zařadit také směrnice EU o autorském právu a právech souvisejících s právem autorským a další mezinárodní úmluvy zabývajícími se problematikou autorského práva v ČR.

3.1. Autorský zákon ČR

Jedním z hlavních právních předpisů, zabývajících se ochranou práv autorů je Autorský zákon. Tento zákon se člení do 6 jednotlivých kapitol, tzv. hlav.

- Hlava I. - Právo autorské (§ 1 – 66)
- Hlava II. - Práva související s právem autorským (§ 67 – 87)
- Hlava III. - Zvláštní právo pořizovatele databáze (§ 88 – 94)
- Hlava IV. - Kolektivní správa práv (§ 95 – 104)
- Hlava V. - Souběh ochrany (§ 105)
- Hlava VI. - Ustanovení přechodná a závěrečná (§ 106 – 107)[1]

V této části se zaměříme především na Hlavu I.

3.1.1. Autorské dílo

Na základě generální klauzule lze za autorské dílo považovat každé dílo, které splňuje tyto pojmové znaky autorského díla:

- „Musí jít o dílo umělecké či vědecké, a to ve smyslu základní tvůrčí kategorie díla, resp. tvůrčího ztvárnění (vyjádření) díla způsobem, aby bylo objektivně vnímatelné jako dílo literární či jiné dílo umělecké či vědecké.“[1]
- „Jako takové musí být jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora, umělecké či vědecké, s tím, že základem pro to je tvůrčí činnost jakožto činnost autora duševní.“[1]

- *„Musí být vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě nezávisle na tom, zda trvale nebo pouze dočasně, jakož i na rozsahu díla, účelu, či významu, tedy bez jakékoli relevance času, rozsahu, účelu i významu.“ [1]*

Jak je v autorském zákonu uvedeno, díla můžeme rozdělit do několika jednotlivých kategorií. Těmito kategoriemi jsou díla slovesná (díla vyjádřená slovní formou), díla hudební, díla dramatická či hudebně dramatická, díla choreografická či pantomimická, díla fotografická, díla vyjádřená postupem podobným fotografii, díla audiovizuální, díla výtvarná, díla architektonická včetně děl urbanistických, díla užitého umění, díla kartografická, databáze, fotografie a také počítačové programy, které nás v této práci zajímají nejvíce.[1]

3.1.2. Autor

Jako autor díla může být označována pouze fyzická osoba, která dané dílo vytvořila. Osoba právnická nemůže být na základě autorského zákona označena za autora, může být pouze odvozeným subjektem práva autorského.[1]

V případě díla souborného je za autora označována pouze fyzická osoba, jež jednotlivá díla tvůrčím způsobem vybrala či uspořádala do jednoho celku. Práva jednotlivých autorů tím ale nejsou nikterak dotčena. [1]

3.1.3. Zákonná domněnka autorství

Jak je již uvedeno výše, autorem díla je pouze fyzická osoba, jejíž pravé jméno či pseudonym nevzbuzující pochybnosti ohledně totožnosti autora, je uvedeno na díle nebo v rejstříku předmětů ochrany vedeném příslušným kolektivním správcem.[1]

3.1.4. Anonym a pseudonym

V případě, že se autor z nějakého důvodu k dílu nechce veřejně hlásit a dílo je uvedeno bez udání jména či pod pseudonymem autora, není dovoleno zveřejnit autorovu totožnost bez jeho souhlasu.[1]

V okamžiku, kdy není veřejně známa totožnost autora, zastupuje ho při výkonu a ochraně práv autorských k dílu osoba, která dané dílo zveřejnila.[1]

3.1.5. Spoluautoři

V případě, kdy se jedná o dílo, které vzniklo společnou tvůrčí činností dvou nebo více autorů jako dílo jediné, nikoli dílo souborné, náleží právo autorské k tomuto dílu všem spoluautorům společně a nerozdílně.[1]

Pokud někdo při vzniku díla přispěje pouze poskytnutím pomoci či rady administrativní, technické či odborné povahy, poskytnutím dokumentačního či technického materiálu nebo ke vzniku díla dá pouze podnět, není považován za spoluautora.[1]

V právních úkonech musejí rozhodovat o nakládání s dílem všichni spoluautoři jednomyslně. Pokud se tak nestane a některý z autorů brání bez vážného důvodu nakládání s dílem spoluautorů je zákonem upraveno výslovně právo ostatních autorů domáhat se náhrady chybějícího projevu vůle u soudu. Ochrany práva autorského k dílu spoluautorů se může u soudu domáhat z důvodu porušení či ohrožení i jednotlivý spoluautor samostatně.[1]

Z hlediska výnosů je podíl jednotlivých spoluautorů určen na základě velikosti jejich tvůrčích příspěvků. V případě, že se nedají tyto tvůrčí příspěvky rozeznat je podíl pro každého ze spoluautorů stejný.[1]

3.1.6. Vznik práva autorského

Právo autorské k dílu vzniká okamžikem, kdy je dílo vytvořeno v kterékoli z objektivně vnímatelných podob. Jakmile je věc vyjadřující toto dílo zničena, tak autorské právo k dílu nezaniká a existuje i nadále. Vlastník takovéto věci, jejímž prostřednictvím je dílo vyjádřeno, není povinen tuto věc nikterak chránit před zničením ani ji udržovat pokud není stanoveno jinak.[1]

3.2. Mezinárodní úmluvy

3.2.1. Bernská úmluva

Jednou z prvních výrazných mezinárodních úmluv, ze kterých vychází kontinentální pojetí autorských práv, Bernská úmluva sepsaná roku 1886, vznikala pod silným vlivem francouzských umělců a literátů. Stanovila, že každé autorovo dílo je chráněno již jen samotným vytvořením daného díla a zároveň autorovi příkla veškerá práva ke všem odvozeným dílům. Dalším důležitým milníkem, který tato smlouva zavedla, bylo rozšíření platnosti ochrany autorských práv nejen v zemi, kde dílo vzniklo, ale i v zemích, které Bernskou úmluvu podepsaly.

Vznik Bernské úmluvy a kontrola jejího dodržování měly za následek vytvoření Spojené mezinárodní kanceláře pro ochranu duševního vlastnictví (United International Bureaux for the Protection of Intellectual Property), ze které se později stala Světová organizace duševního vlastnictví (World Intellectual Property Organisation – WIPO), která přešla pod správu Spojených národů. V současné době je pod Bernskou úmluvou podepsáno 166 států. [3]

ROK	POČET SMLUVNÍCH STRAN
1970	58
1980	70
1990	83
2000	147
2012	166

Tabulka 1 – Vývoj podepsání Bernské úmluvy

Kompletní seznam států podepsaných pod Bernskou úmluvou je k nahlédnutí na oficiálních stránkách WIPO - <http://www.wipo.int/treaties/en/ip/berne/>.

3.2.2. Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS)

Vznik Dohody o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví, známé pod označením TRIPS (Agreement on Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights), je spojován s tzv. Uruguayským kolem Všeobecné dohody o clech a obchodu (GATT) v roce 1994. Tato dohoda se řadí mezi významné úmluvy zejména z ekonomického či tržního hlediska, neboť vznikla na půdě Světové obchodní organizace (WTO), kterou je do dnešního dne také spravována. Podstatná část této dohody se zabývá úpravami majetkových práv duševního vlastnictví a obchodováním s nimi. Aby WTO sladila ochranu práv duševního vlastnictví v členských zemích, zavedla množství institutů, které musely členské státy vpravit do svých právních řádů. *„Hlavními oblastmi, které úmluva TRIPS řeší, jsou zejména práva umělců a vydavatelů, problematika označení země původu, ochranné známky, průmyslové vzory či ochrana důvěrných informací.“* [3]

Dodnes se řadí úmluva TRIPS svým rozsahem mezi nejkompexnější mezinárodní listiny zabývající se ochranou práv duševního vlastnictví. Stanoví například, že veškeré počítačové programy musejí být chráněny stejně, jako jsou chráněna literární díla. [3]

3.2.3. Směrnice Evropského parlamentu a Rady EU

V evropském právu se setkáváme především s osmi směrnicemi upravujícími oblast autorského práva, jsou jimi:

- 2009/24/ES – o právní ochraně počítačových programů,
- 2006/115/ES – o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem,
- 93/83/EHS – o koordinaci některých pravidel z oboru práva autorského a práv s ním souvisejících při družicovém vysílání a kabelovém přenosu,
- 2006/116/ES – o době ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících,
- 96/9/ES – o právní ochraně databází,
- 2001/29/ES – o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a určitých práv s ním souvisejících v informační společnosti,
- 2001/84/ES – o právu na opětný prodej ve prospěch autora originálu uměleckého díla,
- 2004/48/ES – o dodržování práv duševního vlastnictví.

V oblasti počítačového softwaru je bezpochyby za nejdůležitější směrnici považována směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/24/ES ze dne 23. dubna 2009 o právní ochraně počítačových programů.[3]

Hlavním přínosem této směrnice je, že stanoví členským státům povinnost chránit počítačové programy jako literární díla podle autorského práva. Jako počítačový program tato směrnice označuje programy jakéhokoli druhu, včetně těch, které jsou součástí technického vybavení. Taktéž pod toto označení spadají přípravné koncepční práce vedoucí k vytvoření počítačového programu.[3]

4. Softwarové pirátství

Termín softwarové pirátství již slyšel snad každý, ale co si pod tímto termínem může člověk představit?

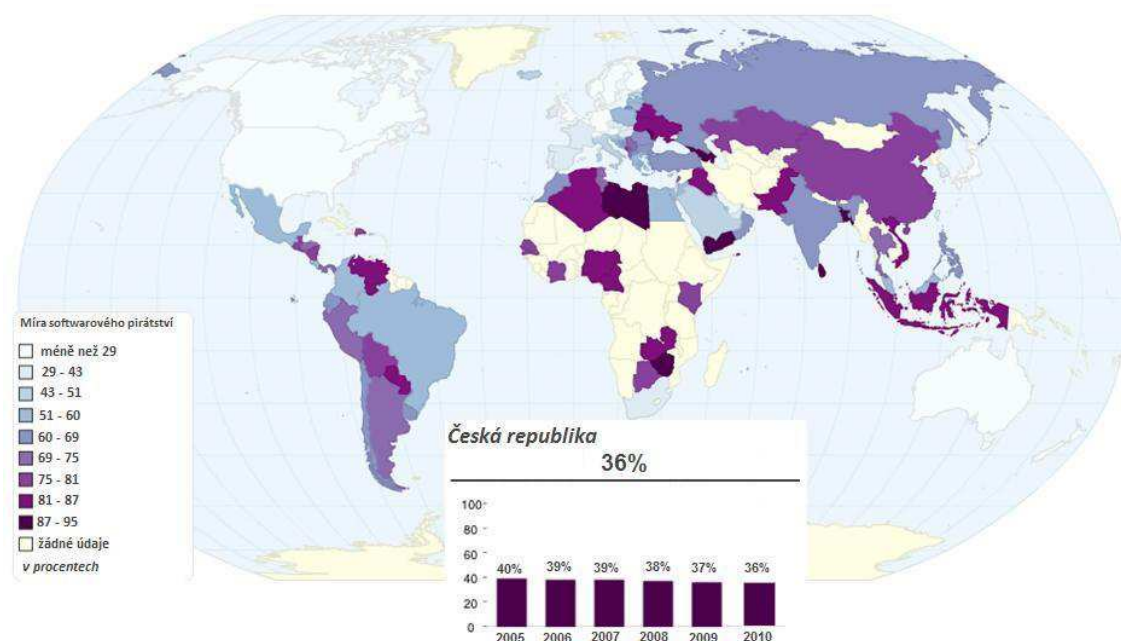
Název pirátství se začal v souvislosti s porušováním autorských práv používat na základě pojmenování černých rozhlasových stanic umístěných na lodích kotvících v mezinárodních vodách. Tyto lodě vysílaly hudební díla, která byla mimo území mezinárodních vod chráněná autorskými zákony daných zemí, a tak se stanice vyhýbaly plnění povinností spjatých s právními předpisy na území těchto států. Postupem času se tento název rozšířil i na další oblasti porušování práv duševního vlastnictví a tedy i na počítačové programy neboli software. [2]

Softwarové pirátství lze definovat jako neoprávněné užívání softwaru chráněného autorskými právy. K takovému neoprávněnému užití softwaru lze dojít při kopírování, stahování, sdílení, prodávání nebo instalaci více kopií do osobního nebo pracovního počítače. Co si mnoho lidí neuvědomuje, nebo o tom nepřemýšlí, když si koupí software je, že při koupi softwaru platí pouze za licenci k používání daného softwaru, nikoli za konkrétní software. Tato licence nám určuje, jak lze se zakoupeným softwarem nakládat a kolikrát si lze tento software nainstalovat. Proto je důležité, aby si uživatel pečlivě přečetl licenční podmínky. Pokud si uživatel zhotoví více kopií softwaru, než licence dovoluje, jedná se o pirátství. [10]

Na problematiku softwarového pirátství v globálním hledisku se zaměřuje mezinárodní protipirátská organizace Business Software Alliance – BSA. Tato organizace působící v 80 zemích po celém světě prosazuje práva softwarového odvětví. BSA především usiluje o vytváření podmínek pro inovace a růst trhu s počítačovými programy. Na řešení právních záležitostí a politiky užívání softwaru s organizací spolupracují jak vlády, tak i partneři z technologického sektoru. Organizace taktéž poukazuje na důležitou roli softwarového odvětví v sociálním a ekonomickém růstu všech zemí světa. Mezi nejvýznačnější členy BSA můžeme zařadit společnosti Adobe, Apple, Bentley Systems, Corel, Microsoft, Siemens, Symantec a další, kteří každým rokem investují miliardy dolarů do ekonomik jednotlivých států. Tím přispívají k tvorbě nových pracovních míst v daných zemích a vytvářejí softwarová řešení, která pomáhají

k vyšší produktivitě a kvalitnější a bezpečnější komunikaci mezi lidmi po celém světě.[11]

Protipirátská organizace BSA ve spolupráci s analytickou společností IDC (International Data Corporation) již osmým rokem publikuje studii, hodnotící stav počítačového pirátství ve světě. Z poslední publikované celosvětové studie softwarového pirátství lze vyčíst, že míra softwarového pirátství v České republice za rok 2010 poklesla již na 36 %. Takovýto pokles lze v Česku sledovat již v průběhu několika posledních let. Z globálního hlediska průměrná míra softwarového pirátství v Evropské unii činí 35 % a po celém světě 42 %. Nejhorší situace je v Gruzii, která vévodí žebříčku zemí s nejvyšší mírou softwarového pirátství s 93 %, naopak nejlepší je situace ve Spojených státech, Japonsku a Lucembursku, kde míra softwarového pirátství dosahuje hodnoty 20 %. [11]

Obrázek č. 1 – Míra softwarového pirátství

Tato studie za rok 2010 byla oproti předchozím studiím rozšířena i o průzkum veřejného mínění vypracovaný agenturou Ipsos Public Affairs. Tento průzkum mezi uživateli počítačů měl zjistit postoj společnosti k ochraně duševního vlastnictví a k softwarovému pirátství. [11]

Pokud jde o Českou republiku, z průzkumu lze vyčíst, že Češi jsou si ve většině případů vědomi, jak si pořídit software, aniž by se dopouštěli softwarového pirátství. Nicméně řadu distribucí, kterými se šíří i pirátský software, považují za legitimní. Podrobný přehled takovýchto rizikových distribucí lze vidět na tabulce uvedené níže.[11]

Procento uživatelů, kteří považují uvedené formy distribuce softwaru za legitimní či legální	
tržnice a pouliční prodej	19 %
instalace „půjčeného“ softwaru	27 %
instalace SW na více počítačů v práci (1 licence)	44 %
stažení softwaru z P2P výměnných sítí	45 %
instalace SW na více počítačů v domácnosti (1 licence)	54 %
nákup softwaru na on-line aukcích	69 %

Tabulka 2 – vnímání legitimacy forem distribuce SW

Dalším důležitým hlediskem, které tato studie zkoumá, je mínění dotázaných na výhody legálního softwaru oproti pirátskému softwaru. Z tohoto průzkumu jednoznačně vyplývá, že výrazná většina Čechů (77 %) je přesvědčena o přednostech legálního softwaru před pirátským softwarem. Přednost legálnímu softwaru po stránce technické podpory vyjádřilo 90 % dotazovaných, ochrany proti škodlivým programům, tzv. malwaru 80 %, spolehlivosti 75 % a v neposlední řadě funkčnosti 64 % dotazovaných. Z těchto všech údajů je zřejmé, že lidé oceňují přednosti legálního softwaru. [11]

4.1. Warez

4.1.1. Vymezení pojmu

Termín warez je v počítačovém prostředí výrazem, který je používán velmi často ve spojitosti s nelegálním softwarem. Co tento pojem znamená, ví z řady běžných uživatelů jen málokdo. Z tohoto důvodu zde bude definováno, co termín warez představuje.

Pod pojmem warez si lze představit jakékoli autorské dílo, které je v rozporu s autorským právem a licenčními podmínkami. Jsou to například nelegální kopie počítačových programů, her, hudby či filmů, nacházející se na internetu. Zde jsou šířeny především prostřednictvím P2P sítí nebo pomocí mnoha českých či zahraničních upload serverů. Vzhledem k rozvoji internetu a zvyšování jeho rychlosti jsou tyto služby u uživatelů stále ve větší oblibě. [13]

4.1.2. Historie warez scény

Historie tzv. warez scény se začala psát ke konci sedmdesátých let 20. století, v době, kdy na trh vstoupily první osobní počítače. V počátku však warez scéna nevypadala zdaleka tak, jak vypadá v dnešní době. Zprvu se jednalo pouze o skupinu počítačových nadšenců, kteří se pravidelně scházeli na místních univerzitách, kde pořádali počítačové kroužky. Na těchto kroužcích společně debatovali o počítačích, dělili se o své nápady, a také si mezi sebou vyměňovali software, který vytvořili. Postupem času, ale nezůstalo jen u softwaru, který si sami vytvořili, ale začali si mezi sebou vyměňovat například i nelegální kopie programů užívaných ve firmách, kde pracovali.[5]

Vzhledem k vývoji v oblasti počítačových technologií přešli tito nadšenci postupně na sofistikovanější způsob, jak mezi sebou komunikovat a šířit software. Takovýmto způsobem se stal systém Bulletin Board System (BBS). Díky tomuto systému mezi sebou mohli komunikovat jednotliví uživatelé nacházející se v reálném světě kdekoli na Zemi. Rozhraní tohoto systému bylo založeno pouze na textové formě, tvořené ze znaků ASCII a neobsahovalo žádné grafické prvky.[5]

Obrázek č. 2 – Bulletin Board System (BBS)

S příchodem BBS systémů se zrodily také první pirátské skupiny, které mezi sebou soutěžily v prolomení ochrany určitých programů. V případě úspěchu tyto programy nahrávaly na BBS systémy. Z dnešního pohledu byly tyto systémy extrémně malé. Jejich kapacita dosahovala až 1 GB úložného prostoru, což v té době byl prostor, kam bylo možné nahrát až 250 aplikací té doby.[5]

Za průlomový rok lze považovat až rok 1992, kdy poskytovatelé internetových připojení začali poskytovat připojení přes ISDN či duální ISDN. To mělo za následek vznik prvních warez stránek. Vzhledem k neomezenému počtu připojení k těmto stránkám, začaly warez stránky systém BBS zcela vytlačovat do ústraní. V současné době, díky stále vyšším rychlostem připojení k internetu, je již BBS systém minulostí warez scény.[5]

4.2. Upload servery

V současné době, kdy je stahování nelegálního obsahu z internetových zdrojů zcela běžné, patří mezi nejoblíbenější formy získávání takovýchto dat tzv. upload servery. Jedná se o veřejné servery sloužící uživatelům k uložení svých dat a jejich následnému sdílení s ostatními uživateli. Vzhledem k jejich oblíbenosti můžeme nalézt nepřehledné množství jak zahraničních, tak i českých serverů. Jejich princip je ale vždy stejný. Jednotlivé servery se liší pouze v kvantitě dat a v možnostech, které jsou uživateli poskytovány jak v bezplatné, tak i ve zpoplatněné verzi.

Mezi českými a zahraničními servery můžeme nalézt rozdíl především v tom, že ve zpoplatněné verzi českých serverů, jsou výhody poskytovány na určitý objem stažených dat, zatímco na zahraničních jde o výhody poskytnuté na určité časově omezené období. Dále pak české servery, na rozdíl od zahraničních, obvykle obsahují možnost vyhledávání požadovaných dat, a to přímo v rámci daného serveru.

Z hlediska autorského zákona má stahování filmů či hudby z takovýchto serverů oproti P2P sítím nesmírnou výhodu, neboť uživatel nemusí žádná data sdílet na síti a tudíž porušovat autorský zákon ČR. Díky této výhodě a snadnému užití, kdy si uživatel nemusí instalovat žádné speciální programy, patří v současnosti upload servery k nejoblíbenějším formám stahování, ať již nelegálního softwaru, tak i pirátských kopií filmů či hudby.

V následující části budou podrobněji rozebrány možnosti, které jsou uživateli poskytovány zástupci nejrozšířenějších zahraničních a tuzemských upload serverů, jak v bezplatné, tak i v placené formě.

4.2.1. Mezinárodní servery

- **Rapidshare**

Ve spojitosti s upload servery si každý člověk znalý této problematiky vybaví jméno Rapidshare. Jedná se o globálně nejrozšířenější server. Jeho historie sahá až do roku 2006, kdy byl založen Christianem Schmidem. Od té doby se rozšířil po celém světě a v současné době patří tento server mezi nejnavštěvovanější stránky.[15]

Vzhledem k velké oblibě uživatelů disponuje tento server velkým množstvím dat na něj nahraných. Na rozdíl od jiných serverů se řadí mezi ty, které neposkytují uživateli žádné vyhledávání ve své databázi. Vzhledem k oblibě a rozšíření této služby, ale existuje několik externích služeb, které umožňují uživateli vyhledávání nahraných dat.

Jako většina ostatních upload serverů, i Rapidshare poskytuje využití svých služeb buď v omezené bezplatné verzi, nebo ve zpoplatněné verzi. Z hlediska nahrávání dat je rozdíl především v časovém omezení dostupnosti nahraných dat a v jejich možné správě. U bezplatné verze je dostupnost takovýchto dat omezena na dobu 30 dní od posledního využití těchto dat, zatímco u zpoplatněné verze žádné takovéto omezení neexistuje. Zároveň je u zpoplatněné verze uživateli umožněna správa dat jím nahraných na server. V případě stahování dat ze serveru je uživatel využívající zpoplatněné služby zvyhodněn především neomezenou rychlostí stahování dat.

- **Ostatní**

Mezi další známé mezinárodní upload servery bezpochyby patří takové servery, jako jsou FileFactory, Hotfile, Fileserve a i dříve velmi rozšířený MegaUpload, který byl z důvodu nedodržování autorského práva zablokován ministerstvem spravedlnosti USA. Vzhledem k velké popularitě tuzemských poskytovatelů obdobných služeb a zároveň k přísnějšímu dohledu nad dodržováním autorských práv v zahraničí, jsou na našem území tyto mezinárodní servery zastoupeny v menší míře nežli tuzemské servery. Jediným mezinárodním serverem, který se stále těší veliké oblibě, nejen v zahraničí, ale i na tuzemském trhu, je již dříve zmíněný Rapidshare.

4.2.2. České servery

▪ Ulož.to

Nejznámějším a nejrozšířenějším tuzemským serverem je bezpochyby Ulož.to. Tento server, jako většina ostatních, poskytuje služby zpoplatněné, ale za mírně omezujících podmínek i bezplatné. Největší předností tohoto serveru je kvantita dat a jejich snadné vyhledání v databázi pomocí vyhledávače s „našeptávačem“, který je implementován přímo do stránek Ulož.to.

Tento server rozlišuje 3 typy uživatelů: neregistrovaného uživatele, registrovaného uživatele a VIP uživatele. Každému z těchto uživatelů jsou na serveru poskytovány jiné možnosti.

Neregistrovanému uživateli je dovoleno ze serveru stahovat data, ale s omezenou rychlostí 150 kB/s, zároveň může data na server i nahrávat, ale pouze přes webové rozhraní a s těmito daty následně nemůže nikterak pracovat ani je mazat.[16]

Registrovanému uživateli je dovoleno stahovat data také s omezenou rychlostí, ale již 300 kB/s. Dále je uživateli umožněno nahrávat data na server nejen přes webové rozhraní, ale i za pomoci tzv. upload klienta. Zároveň má uživatel možnost s těmito daty dále pracovat nebo je i případně ze serveru odstranit.[16]

Pokud tyto možnosti uživateli nestačí, je tu ještě možnost využití placených služeb serveru. Výhody tohoto typu jsou pro uživatele především v možnostech stahování souborů, rychlost stahování VIP uživatele je již zcela neomezená, zároveň je uživateli dovoleno stahovat souběžně několik souborů a pro větší pohodlí je uživateli k dispozici i externí klient na stahování. Další výhodou VIP uživatele je i delší životnost dat jím nahraných na server. Aby uživatel mohl využít tyto výhody, musí zaplatit určitý poplatek. Tento poplatek se vztahuje pouze na objem stažených dat a jeho výše se pohybuje od 10 Kč za 150 MB v případě platby pomocí SMS až po 1000 Kč za 340 000 MB v případě platby kartou či bankovním převodem.[16]

▪ HellShare

Jedním z mála serverů, který nenabízí možnost bezplatného stahování, a i přesto se těší poměrně velké oblibě u tuzemských uživatelů, je server Hellshare.cz. Stejně jako Ulož.to i Hellshare.cz nabízí uživatelům možnost vyhledávání dat na serveru, zde se ale

nejedná o vyhledávač implementovaný přímo do stránek, ale o vyhledávač umístěný na samostatné doméně Hellspy.cz.

I zde je možnost za stažená data platit jak prostřednictvím SMS, tak i pomocí bankovního převodu či platební kartou. Nejlevnější variantou je zde platba pomocí SMS, kde za 15 Kč dostane uživatel kredit na stažení 700 MB. Naopak nejdražší variantou je zde platba pomocí platební karty nebo bankovním převodem, kde je za 1000 Kč uživateli připsán kredit na stažení 500 000 MB.[17]

Další variantou jak může uživatel získat kredit je nahrání dat na server a jejich následné stahování jinými uživateli. Za každé stažení těchto dat jiným uživatelem je majiteli těchto dat připsán určitý počet kreditů. V případě, že uživatel nasbírá dostatečné množství kreditů, dostane možnost požádat o výměnu těchto kreditů za reálné peníze. Minimum je v tomto případě hodnota 28 000 kreditů, za které dostane uživatel 200 Kč.[17]

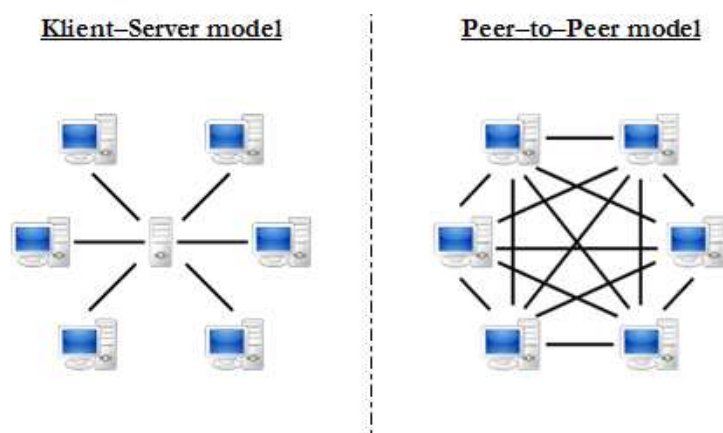
- **CZshare**

Mezi další rozšířené tuzemské servery se bezpochyby řadí i CZshare.com. V případě tohoto serveru se jedná jak o bezplatnou, tak i o placenou PROFI variantu. Ani u CZshare.com nechybí na webovém rozhraní možnost vyhledávat data, která jsou na serveru umístěna. V případě bezplatné varianty je uživateli umožněno stahovat soubory rychlostí až 340 kB/s, ale zároveň je pro bezplatné stažení nutné počkat na uplynutí čekací doby.[18]

Pokud jde o využití varianty PROFI, jedná se o jeden z levnějších serverů. Platit se zde dá prostřednictvím SMS nebo bankovním převodem, platba kartou zde na rozdíl od předchozích serverů není možná. Nejlevnější variantou je zde platba pomocí SMS, kdy za 15 Kč obdrží uživatel 700 MiB. Naopak nejdražší variantou je platba převodem, kdy uživatel obdrží za 1000 Kč kredit ve výši 500 000 MiB. Veškerý tento kredit má platnost 200 dní. Při využití PROFI varianty je uživateli umožněno stahovat data také pomocí czshare manažeru. Rychlost stahování je opět neomezená a i zde je uživateli umožněno souběžné stahování více souborů. Stejně jako u HellShare.cz existuje i zde možnost výdělku pomocí dat, která uživatel nahraje na server.[18]

4.3. Peer-to-Peer (P2P) síť

Model peer-to-peer (P2P), neboli v češtině rovný s rovným, byl pojmenován podle vztahu mezi nezávislými počítači, které spolu navzájem komunikují jako dva rovnocenní klienti. V této decentralizované architektuře počítače ke komunikaci nepotřebují využívat server, jako tomu je v modelu klient-server. V tomto modelu počítače navzájem sdílejí své prostředky a komunikují přímo mezi sebou bez asistence serveru jakožto nadřazené autority. [14]

Obrázek č. 3 – Porovnání modelu klient-server a P2P

Typickým příkladem architektury klient-server je například služba World Wide Web (WWW). Zde komunikaci vždy zahajuje webový prohlížeč (klient). Server komunikaci zahájit nemůže, protože na straně klienta neexistuje žádný software schopný reagovat na požadavek odeslaný od serveru. Takový vztah se označuje jako vztah asymetrický. Architektura P2P na rozdíl od modelu klient-server funguje na základě vztahu symetrického, neboli všichni zúčastnění v tomto vztahu jsou současně klienty i servery a požadují, ale zároveň na oplátku i poskytují služby ostatním účastníkům v síti. [14]

Na architektuře P2P je založeno mnoho internetových aplikací, které za pomoci proprietárních protokolů vytváří virtuální síť, v níž spolu klienti navzájem mohou komunikovat a poskytovat si služby. Mezi tyto služby se řadí i sdílení souborů a dat, což je pro mnoho P2P aplikací podstatnou funkcí. Díky této službě se P2P aplikace řadí mezi jednu z možností šíření pirátského softwaru. Mezi nejznámější P2P aplikace se řadí Napster, Gnutella, Direct Connect, BitTorrent, ale také například komunikační program Skype. [14]

5. Open Source software

5.1. Vymezení základních pojmů

Licence počítačových programů můžeme rozdělit do dvou základních kategorií. První kategorií je tzv. proprietární software, tedy software, k jehož zdrojovému kódu nemá uživatel přístup, a tak nemá možnost studovat či modifikovat počítačový program. Tato možnost je uživateli autorem odepřena úmyslně, aby v případě nezbytnosti změn na počítačovém programu byl uživatel nucen obrátit se na autora daného programu. Mezi tento typ řadíme většinu komerčního softwaru, ale i freeware a shareware programy, které si může autor pořídit zdarma, ale nedostává k nim zdrojový kód.

Druhou kategorií počítačových programů je software s otevřeným zdrojovým kódem. Pojem „software s otevřeným zdrojovým kódem“ chápeme jako počítačový program se zveřejněným zdrojovým kódem, kde je uživateli dovoleno program používat, kopírovat a rozšiřovat, buď takový jaký je, nebo se změnami. Hlavními představiteli této kategorie jsou Svobodný software (Free software) a Otevřený software (Open Source software). [6]

Každý počítačový program řadící se do skupiny označované jako „Open Source software“ se musí řídit přísnými pravidly vydanými společností Open Source Initiative (OSI). Úplné znění těchto pravidel můžeme nalézt na oficiálních stránkách OSI - <http://www.opensource.org/docs/definition.html>. Tato pravidla jsou však rozsáhlá, a tak jsou níže uvedena v jednotlivých bodech. [7]

- **Volné šíření**

Licence nesmí omezovat jakoukoli stranu při prodeji či jiné distribuci programu jako součásti souhrnného softwarového balíku obsahujícího programy z různých zdrojů. Licence nesmí za takovýto prodej vyžadovat autorský honorář ani žádný jiný poplatek.[7]

- **Zdrojový kód**

Program musí obsahovat zdrojový kód a musí umožňovat distribuci jak ve formě zdrojového kódu, tak i ve zkompilevané podobě. Pokud program není distribuován se zdrojovým kódem, musí být dobře popsána možnost jeho získání, a to za přiměřený

poplatek (pokrývající náklady), nebo v případě stažení z internetu zdarma. Zdrojový kód musí být preferovanou formou, ve které programátor může program upravovat. Úmyslné znejasnění zdrojového kódu není povoleno. Přejícné formy (např. výstup preprocesoru nebo překladače) nejsou dovoleny. [7]

- **Odvozené práce**

Licence musí umožňovat úpravy a tvorbu odvozených děl a musí umožňovat jejich distribuci pod stejnou licenci jako původní program. [7]

- **Integrita autorova zdrojového kódu**

Licence může omezovat zdrojový kód, jenž je distribuován ve změněné podobě pouze v případě, kdy je umožněno šíření tzv. záplat (patch files) spolu se zdrojovým kódem za účelem úpravy programu během jeho kompilace. Licence musí výslovně povolit šíření programu přeloženého z upraveného zdrojového kódu. Licence může požadovat, aby odvozené práce měly jiný název nebo odlišnou verzi od původního softwaru. [7]

- **Zákaz diskriminace osob a skupin**

Licence nesmí diskriminovat žádnou osobu ani skupinu osob. [7]

- **Zákaz diskriminace oblastí využití**

Licence nesmí nikoho omezovat při využívání programu v určité oblasti. Nesmí omezovat využití programu například v podnikání nebo v genetickém výzkumu. [7]

- **Šíření licence**

Autorská práva připojená k programu se musejí vztahovat na všechny, kterým je program distribuován, aniž by byla nutná realizace dalších přídatných licencí. [7]

- **Licence nesmí záviset na specifickém produktu**

Práva spojená s programem nesmí záviset na existenci programu, jakožto součásti určitého programového balíku. Jestliže je program vyňat z tohoto balíku a je používán nebo šířen v rámci podmínek licence daného programu, všechny strany,

kterým je program distribuován, by měly mít stejná práva jako ty, kterým je poskytován společně s originální distribucí softwaru. [7]

- **Licence nesmí omezovat jiný software**

Licence nesmí klást omezení na jiný software, který je šířen společně s licencovaným programem. Například, licence nesmí trvat na tom, že všechny ostatní programy distribuované na stejném médiu musí splňovat podmínky Open Source software. [7]

- **Licence musí být technologicky neutrální**

Žádné ustanovení licence nesmí být založeno pouze na jediné technologii nebo na typu rozhraní. [7]

5.2. Ostatní kategorie „dostupného“ softwaru

5.2.1. Freeware

Jak již slovo freeware napovídá, jedná se o druh softwaru, který je distribuován zdarma, ale zároveň se nejedná o tzv. svobodný software. K takovému softwaru není dodáván zdrojový kód a uživatel nemá oprávnění s programem nakládat jinak, než mu to dovoluje licenční smlouva. Jelikož se jedná o typ softwaru, který se řadí mezi tzv. proprietární software, autor si ponechává autorská práva a zároveň uživateli nepovoluje jakékoli úpravy na programu. Zásadním rozdílem od běžného proprietárního softwaru je u freeware to, že se jedná o bezplatný program, ve většině případů určený k nepodnikatelským účelům, který je dodáván ve formě spustitelného souboru bez zdrojového kódu. Ve většině případů je uživateli povoleno vytvářet rozmnoženiny a tyto rozmnoženiny šířit dále. [12]

5.2.2. Shareware

Kategorii softwaru, označovanou jako tzv. shareware, lze charakterizovat jako počítačový program řadící se mezi proprietární software, který je možno za určitých podmínek stanovených v licenční smlouvě užívat zdarma. Mezi nejčastější varianty se řadí programy, které lze používat bezplatně jen v omezeném časovém období a po skončení tohoto období je uživatel pro další využití programu nucen zaplatit autorskou odměnu. Takovýto typ sharewarového programu má obvykle uživatel možnost dále distribuovat (tvořit rozmnoženiny, rozšiřovat či veřejně sdílet), ale nemá oprávnění program modifikovat. Jelikož se jedná o software řadící se mezi proprietární software, není k programu zpřístupňován jeho zdrojový kód a je distribuován pouze ve formě spustitelného souboru. [8]

Mezi další varianty sharewarových počítačových programů, které je možné rozlišovat na základě jejich funkčních vlastností nebo podle způsobů a rozsahu oprávnění k užití, lze zařadit i crippleware a adware. [8]

V případě crippleware se jedná o software, kde nejsou obsaženy určité důležité funkce, pokud si uživatel nezakoupí placenou verzi, která již obsahuje důležité funkce chybějící v cripplewaru. U počítačového softwaru označovaného jako tzv. adware je uživateli v průběhu užití programu zobrazováno reklamní sdělení, které adware obsahuje. Toto reklamní sdělení se uživateli ve většině případů přestane zobrazovat až po uhrazení autorské odměny. [8]

5.2.3. Free software

Hlavním zastáncem myšlenek tzv. free softwaru, neboli v češtině svobodného softwaru (nikoli software poskytovaný zadarmo), je nadace Free Software Foundation, Inc. (FSF). Podle této nadace je možné za svobodný software označovat pouze počítačový program, jehož smluvní ujednání splňuje veškeré body definice svobodného softwaru. Tuto definici lze rozdělit do 4 hlavních bodů: [9]

- Každému uživateli je dovoleno software používat bez omezení, neboli každý smí kdekoli a za jakýmkoli účelem program spouštět a používat, včetně jeho rozmnoženin vytvořených za tímto účelem. [9]
- Každému je povolen přístup ke zdrojovému kódu počítačového programu za účelem zkoumání, jak daný program pracuje a zároveň je dovoleno program přizpůsobovat svým potřebám. [9]
- Každý uživatel je oprávněn k neomezené distribuci rozmnoženin počítačového programu. Vzhledem k tomuto oprávnění je uživateli povoleno program rozmnožovat, rozšiřovat, sdělovat veřejnosti. Zároveň toto oprávnění zahrnuje i poskytování podlicencí. Pokud to programovací jazyk umožňuje, musí rozmnoženina takového programu obsahovat spolu se spustitelným souborem i zdrojový kód jak původního, tak i nově pozměněného programu. [9]
- Každému uživateli je umožněno program bez omezení měnit a tento pozměněný program dále rozmnožovat. [9]

Aby mohl být počítačový program označován za svobodný software, musí být tato oprávnění poskytnuta na dobu neurčitou bez možnosti výpovědi. Uživateli jsou tato oprávnění poskytována za předpokladu, že bude dodržovat veškeré podmínky licenčního ujednání. [9]

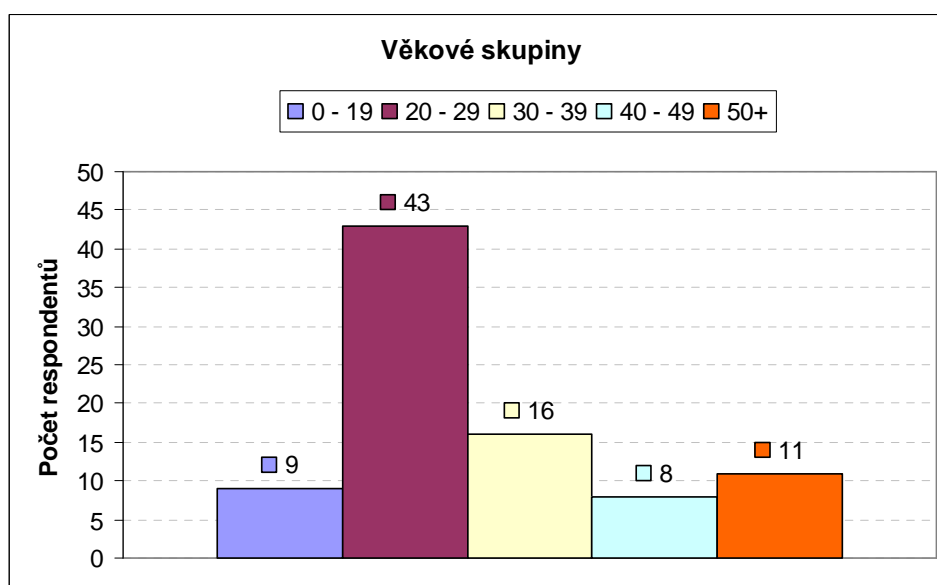
Mezi jednu z podmínek licenčního ujednání se řadí i tzv. doložka o copyleftu. Tato doložka má zajistit, aby pozměněné programy rovněž splňovaly podmínky pro označení svobodný software. To znamená, že díky této doložce každá další kopie, i modifikovaná, musí být svobodným softwarem, neboť uživateli není umožněno nikterak přidávat omezení k modifikovanému programu. [9]

6. Výsledky dotazníkového šetření

Pro získání potřebných údajů byla využita služba Google Disk, kam byl dotazník nahrán a následně od 4. do 14. listopadu zveřejněn na internetu. Dotazník byl nastaven způsobem, kdy byly veškeré otázky označeny jako povinné. V případě vyhodnocení otázek, kde respondent mohl označit více odpovědí, je počet odpovědí odlišný od počtu respondentů. Souhrn odpovědí prošel před závěrečným vyhodnocením korekturou, zachována zůstala pouze relevantní data.

6.1. Charakteristika respondentů

Dotazníkového šetření v oblasti autorského zákona se zúčastnilo 87 respondentů, 44 mužů a 43 žen. Věkové rozmezí se pohybovalo mezi 16 až 62 roky. Pro kvalitnější statistické vyhodnocení byli respondenti rozděleni do jednotlivých věkových skupin, jak je znázorněno v následujícím grafu. Největší zastoupení mezi respondenty měla skupina osob ve věku od 20 do 29 let. Do této skupiny se řadí téměř polovina všech respondentů. Naopak nejmenší zastoupení měla skupina uvádějící věk v rozmezí od 40 do 49 let následovaná skupinou respondentů z věkové skupiny do 20 let.

Graf č. 1 – Rozdělení do věkových skupin

Rozdělení na základě nejvyššího dosaženého stupně vzdělání nám ukázalo, že nejvíce jsou zastoupeni respondenti s vysokoškolským vzděláním, následování respondenty, kteří mají střední vzdělání s maturitou. Dále byli zastoupeni v menší míře i respondenti se základním vzděláním či se středním vzděláním bez maturity.

	Celkem	%
Základní vzdělání	9	10,34 %
Střední bez maturity	8	9,20 %
Střední s maturitou	32	36,78 %
Vysokoškolské vzdělání	38	43,68 %

Tabulka č. 3 - Vzdělání

Při otázce týkající se průměrného měsíčního příjmu se nejvíce respondentů začlenilo do skupiny s průměrným měsíčním příjmem mezi 10 000 až 20 000. Nejmenší zastoupení se dostalo skupině s příjmem nad 30 000. Více podrobností je uvedeno v tabulce číslo 4.

	Celkem	%
0 - 4.999	15	17,24 %
5.000 - 9.999	11	12,64 %
10.000 – 19.999	31	35,63 %
20.000 – 29.999	21	24,14 %
30.000 a více	9	10,34 %

Tabulka č. 4 – Průměrný měsíční příjem

6.2. Vyhodnocení

6.2.1. Zájem veřejnosti o autorský zákon

Toto dotazníkové šetření ukázalo, že zhruba 72 % respondentů nejeví o autorský zákon žádný zájem. Jak je znázorněno v grafu č. 2 pouze 24 respondentů tohoto šetření uvedlo, že se zajímá o autorský zákon.

Graf č. 2 – Zájem o autorský zákon

Zároveň jsme zkoumali, zdali zájem respondentů o autorský zákon nějakým způsobem ovlivňuje jejich znalost postihů v případě porušení autorského zákonu ČR. K tomuto vyhodnocení byl využit statistický program SAS. Nejprve byla vytvořena kontingenční tabulka (obrázek č. 4) a stanovena nulová hypotéza. Tato hypotéza stanovila, že mezi zájmem o autorský zákon a znalostí postihů, které hrozí při jeho porušení, neexistuje žádná závislost.

WORK.A			
3	Nom	Nom	Int
6	zajem	postihy	pocet
1	ano	presne	4
2	ano	orientacne	17
3	ano	ne	3
4	ne	presne	4
5	ne	orientacne	29
6	ne	ne	30

Obrázek č. 4 – Kontingenční tabulka v programu SAS

Pro potvrzení či vyvrácení nulové hypotézy bylo potřeba využít proceduru FREQ, pomocí které zjišťujeme závislost mezi znaky. Příkaz pro tuto proceduru je na obrázku č. 5.

```

proc freq data=tabulka;
tables zajem*postihy/norow nocol nopercnt expected chisq measures exact;
weight pocet;
run;

```

Obrázek č. 5 – Příkaz pro proceduru FREQ

Na základě tohoto příkazu jsme získali výstupy, podle kterých lze vyhodnotit, zda mezi danými znaky existuje závislost. Prvním z těchto výstupů je tabulka, ve které lze porovnat empirické četnosti s četnostmi očekávanými (teoretickými).

The FREQ Procedure

Table of zajem by postihy

zajem		postihy			
Frequency,					Total
Expected	,ne	,orientac,	presne		
	,ne				
ano	3	17	4		24
	9.1034	12.69	2.2069		
ne	30	29	4		63
	23.897	33.31	5.7931		
Total	33	46	8		87

Obrázek č. 6 – Tabulka empirických a očekávaných četností

Z této tabulky lze stanovit, zdali je mezi empirickými četnostmi (3; 17; 4; 30; 29; 4) a očekávanými četnostmi (9,1034; 12,69; 2,2069; 23,897; 33,31; 5,7931) statisticky významný rozdíl. Pokud by platila nulová hypotéza, statisticky významný rozdíl by neexistoval. V naší tabulce ale statisticky významný rozdíl existuje, a proto musíme využít testování pomocí tzv. Chí-kvadrát testu.

Statistics for Table of zajem by postihy

Statistic	DF	Value	Prob
Chi-Square	2	9.6847	0.0079
Likelihood Ratio Chi-Square	2	10.6875	0.0048
Mantel-Haenszel Chi-Square	1	9.1247	0.0025
Phi Coefficient		0.3336	
Contingency Coefficient		0.3165	
Cramer's V		0.3336	

Obrázek č. 7 – Testování pomocí Chí-kvadrát testu

Jelikož nám vyšlo, že Chí-Square (0,0079) je menší než 0,05, museli bychom při testování s intervalem spolehlivosti 95 % nulovou hypotézu zamítnout. Při našem testování, však nebyly dodrženy veškeré podmínky pro kvalitní vyhodnocení pomocí tzv. Chí-kvadrát testu. Nebyla dodržena podmínka, že více než 80 % hodnot musí být větší než 5. Z tohoto důvodu jsme ještě využili tzv. Fisherův test, abychom předchozí výsledek potvrdili.

```
Fisher's Exact Test
#####
Table Probability (P)  3.900E-04
Pr <= P                0.0041
```

Obrázek č. 8 – Fisherův test

Vzhledem k výsledku Fisherova testu, kde nám vyšla hodnota $P = 0,0041$, tak nulovou hypotézu na základě potvrzení předchozího výsledku opravdu zamítáme.

Zamítnutím nulové hypotézy jsme zjistili, že v případě našeho šetření opravdu existuje závislost mezi zájmem o autorský zákon ČR a znalostí postihů, které hrozí při jeho porušení. Tato závislost vystihuje skutečnost, že s rostoucím zájmem o autorský zákon se zlepšuje i povědomí veřejnosti o trestech, které za jeho případné porušení hrozí. Tento fakt nicméně neznamená, že lidé budou autorský zákon dodržovat více, než když neznají postihy. Aby lidé opravdu začali dodržovat autorský zákon, nestačí jen znalost zákona či trestů, které hrozí za jeho porušení, ale také je potřeba kvalitnější dohled nad jeho dodržováním.

6.2.2. Účinnost autorského zákona

Na základě předchozího statistického vyhodnocení, kdy jsme zjistili, že existuje závislost mezi zájmem o autorský zákon a znalostí postihů hrozících za jeho porušení, jsme zkoumali podrobnosti ohledně znalostí postihů, jaké hrozí za porušení autorského zákona a subjektivním úsudkem respondentů ohledně jeho účinnosti.

	Znáte postihy, jaké vám hrozí, pokud porušíte autorský zákon ČR?			
Myslíte si, že je autorský zákon v ČR dostatečně účinný?	Ano, ale jen orientačně	Ano, vím to přesně	Ne, nemám o tom přehled	Celkový součet
Ne	23	6	10	39
Ano	4	2	0	6
Nevím	19	0	23	42
<i>Celkový součet</i>	46	8	33	87

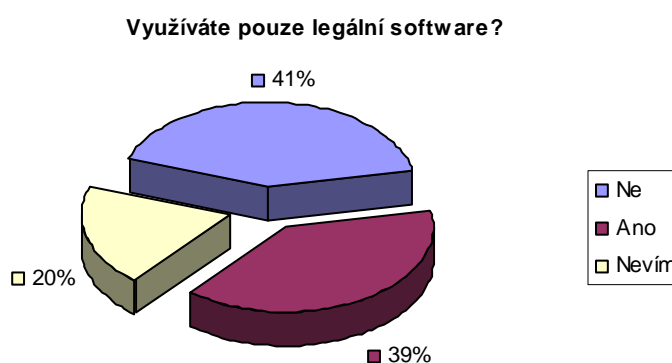
Tabulka č. 5 – Účinnost autorského zákona podle znalostí postihů

Jak je z tabulky č. 5 zjevné, šest z osmi respondentů, kteří uvedli, že znají postihy za porušení autorského zákona přesně, se domnívá, že autorský zákon ČR není dostatečně účinný. Zbylí 2 respondenti shledávají autorský zákon dostatečně účinným. U početné skupiny respondentů, kteří znají postihy za porušení autorského zákona pouze orientačně je situace obdobná, polovina takovýchto respondentů neshledává autorský zákon dostatečně účinným. Pouze 4 z této skupiny 46 respondentů se domnívá, že je autorský zákon dostatečně účinný a zbylých 19 respondentů uvádí, že nevědí, zdali je dostatečně účinný.

Skupina čítající 33 respondentů, kteří uváděli, že neznají postihy za porušení autorského zákona, se rozdělila pouze do 2 skupin. Do početnější skupiny 23 respondentů, kteří nevědí, jak je autorský zákon účinný, a do desetičlenné skupiny, která i přes neznalost postihů uvádí, že se domnívá, že autorský zákon není dostatečně účinný. Vzhledem k jejich neznalosti postihů lze jen těžko soudit, jak k takovému závěru dospěli, ale jednou z možností může být rozšíření nelegálního softwaru a pirátských kopií filmů a hudby ve společnosti a jejich snadná dostupnost na internetu.

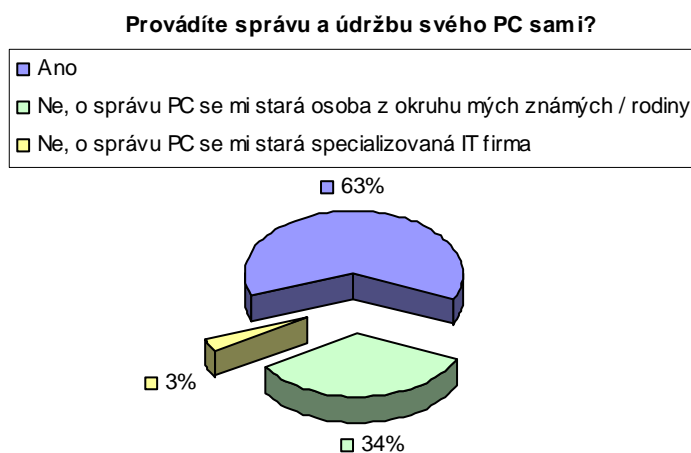
6.2.3. Využívání pouze legálního softwaru

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že 39 % respondentů využívá pouze legální software. Oproti tomu 41 % respondentů uvádí, že využívá i jiný software než pouze legální a zbylých 20 % respondentů si není jisto, zdali využívají pouze legální software.

Graf č. 3 – Využívání pouze legálního softwaru

Tato nejistota je pravděpodobně ovlivněna i skutečností, že někteří respondenti se nestarají o údržbu svého PC sami. Některým se o údržbu PC stará specializovaná IT firma, jiným zase osoba z okruhu známých či rodiny. Toto rozdělení je lépe znázorněno v následujícím grafu.

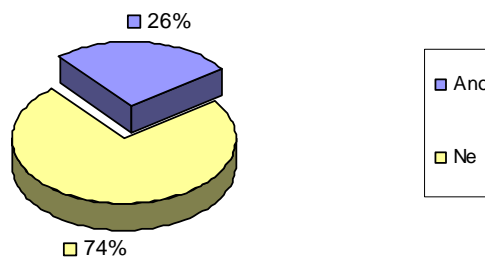

Graf č. 4 – Správa PC

6.2.4. Využívání bezplatného legálního softwaru

Rozdělení na jednotlivé kategorie bezplatného legálního softwaru předcházelo vyhodnocení, zda respondenti upřednostňují využití nelegálního softwaru i za rizika možného trestního postihu před využitím bezplatného legálního softwaru. Jak je na grafu č. 5 patrné, 74 % respondentů dává v tomto případě přednost bezplatnému legálnímu softwaru.

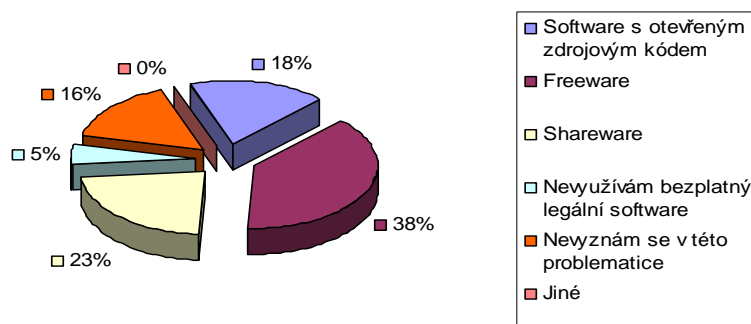
Dáváte přednost nelegálně získanému softwaru před využitím bezplatného legálního softwaru i za rizika možného trestního postihu?

Graf č. 5 – Upřednostnění nelegálního SW před bezplatným legálním SW

Při vyhodnocení otázky, jaký druh bezplatného legálního softwaru respondenti užívají, bylo zjištěno, že nejvíce užívají software řadící se do kategorie freeware, následovaný softwarem ze skupiny shareware a nejméně respondenti využívají software s otevřeným zdrojovým kódem neboli Open Source software či Free software. Poměrně hojně je zastoupena i skupina osob, která dané problematice příliš nerozumí. Nejméně je v tomto případě zastoupena skupina respondentů, kteří uvádějí, že nevyužívají žádný bezplatný legální software. Procenta, která jsou uvedena v grafu č. 6, zachycují procentuální zastoupení daných odpovědí, nikoli procentuální zastoupení respondentů.

Jaký druh bezplatného legálního softwaru využíváte?

Graf č. 6 – Využívání bezplatného legálního SW

V návaznosti na předchozí vyhodnocení byla v programu SAS provedena analýza, zdali znalost postihů hrozících při porušení autorského zákona ovlivňuje upřednostňování nelegálního softwaru před využitím bezplatného legálního softwaru.

Nejprve byla stanovena nulová hypotéza, že neexistuje žádná závislost mezi znalostí postihů a upřednostňováním nelegálního softwaru před bezplatným legálním softwarem.

Následně byla vytvořena kontingenční tabulka (obrázek č. 9) v programu SAS, kde byla analyzována závislost mezi jednotlivými údaji.

	3	Nom	Nom	Int
6		prednost	postihy	pocet
1	ano	presne	5	
2	ano	orientacne	13	
3	ano	ne	5	
4	ne	presne	3	
5	ne	orientacne	33	
6	ne	ne	28	

Obrázek č. 9 – Kontingenční tabulka v programu SAS

Pro statistické vyhodnocení dat, byl využit příkaz programu SAS, který statisticky vyhodnotil tato data pomocí procedury FREQ.

```
proc freq data=tabulka;
tables prednost*postihy/norow nocol nopercnt expected chisq measures;
weight pocet;
run;
```

Obrázek č. 10 – Příkaz pro proceduru FREQ

Prvním výstupem programu SAS byla tabulka znázorňující empirické četnosti (5; 13; 5; 28; 33; 3) a očekávané četnosti (8,7241; 12,161; 2,1149; 24,276; 33,839; 5,8851). Pokud by platila nulová hypotéza, tak by mezi těmito četnostmi neexistoval statisticky významný rozdíl.

The FREQ Procedure

Table of prednost by postihy

prednost	postihy			Total
Frequency,	ne	orientac,	presne	
Expected	ne			
ano	5	13	5	23
	8.7241	12.161	2.1149	
ne	28	33	3	64
	24.276	33.839	5.8851	
Total	33	46	8	87

Obrázek č. 10 – Tabulka empirických a očekávaných četností

Dalším z výstupů programu SAS byla tabulka testování pomocí Chí-kvadrát testu. Vzhledem k dodržení všech podmínek pro kvalitní vyhodnocení pomocí Chí-kvadrát testu, bylo toto testování pro tuto analýzu zásadní.

Statistics for Table of prednost by postihy

Statistic	DF	Value	Prob
Chi-Square	2	7.5897	0.0225
Likelihood Ratio Chi-Square	2	7.0647	0.0292
Mantel-Haenszel Chi-Square	1	6.5657	0.0104
Phi Coefficient		0.2954	
Contingency Coefficient		0.2833	
Cramer's V		0.2954	

Obrázek č. 11 – Testování pomocí Chí-kvadrát testu

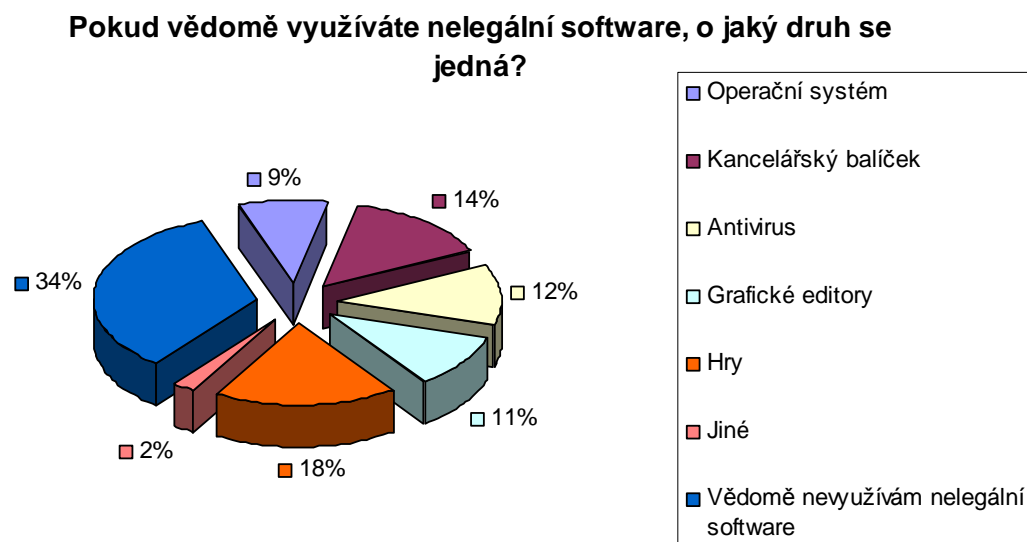
Na základě tohoto testování, kdy vyšla hodnota Chí-Square 0,0225, byla nulová hypotéza při intervalu spolehlivosti 95 % zamítnuta. To znamená, že byla potvrzena závislost mezi znalostí postihů hrozících při porušení autorského zákona a upřednostňováním nelegálního softwaru před bezplatným legálním softwarem.

Pomocí tohoto statistického vyhodnocení lze dojít k závěru, že čím lépe znají respondenti postihy hrozící z porušení autorského zákona, tím spíše upřednostňují nelegální software před bezplatným legálním softwarem. Z tohoto závěru lze usuzovat, že postihy hrozící za porušení autorského zákona jsou buď nedostatečné, nebo je nedostatečný dohled nad dodržováním autorského zákona. Vzhledem k malému počtu respondentů, kteří uváděli, že znají postihy hrozící z porušení autorského zákona přesně, je nutné poukázat na poměrně malou relevantnost tohoto zjištění.

6.2.5. Vědomé využívání nelegálního softwaru

Jak již bylo dříve patrné z grafu číslo 3, pouhých 39 % respondentů uvádí, že využívají pouze legální software. Zbývající respondenti si buď nejsou jisti, zda je veškerý software, který využívají, legální, anebo jsou si vědomi skutečnosti, že využívají nelegální software.

V následujícím grafu je procentuální rozdělení jednotlivých druhů nelegálního softwaru, který respondenti uváděli. Vzhledem k možnosti respondentů označit více odpovědí, počet odpovědí neodpovídá počtu respondentů. Nejvyšší zastoupení nelegálního softwaru měly v tomto šetření hry následované kancelářskými balíčky, antiviry, grafickými editory a na posledním místě z těchto kategorií se umístily operační systémy. Mezi nelegální software, který vědomě užívají, někteří respondenti uváděli ještě programy na úpravu audia a videa a další doplňkový software. Nejvíce respondentů (45) uvádělo, že vědomě nevyužívá žádný nelegální software.

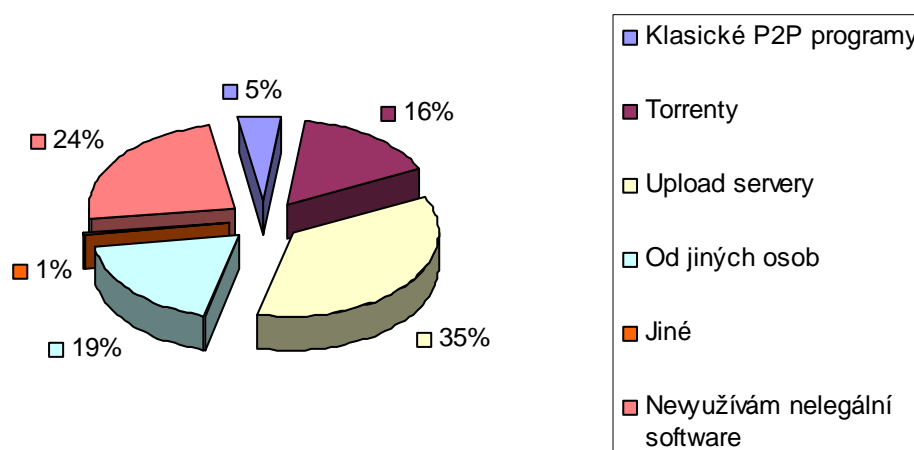
Graf č. 7 – Vědomé využívání nelegálního SW

6.2.6. Zdroje čerpání nelegálních dat

Na otázku, odkud respondenti čerpají nelegální software či pirátské kopie filmů či hudby, nejvíce respondentů odpovědělo, že tato data získávají z tzv. upload serverů (46 respondentů). Mezi další zdroje se řadily možnosti zisku nelegálních dat od jiné osoby (24 respondentů), pomocí tzv. torrentů (21 respondentů), pomocí klasických P2P programů (6 respondentů) nebo využitím softwaru již nainstalovaného legálně na jiném PC (1 respondent).

Z grafu č. 8 lze vyzorovat procentuální rozdělení jednotlivých odpovědí, tato procenta, ale neodpovídají počtu respondentů, nýbrž počtu odpovědí.

Pokud využíváte nelegální software (včetně hudby a filmů), z jakého zdroje tato data čerpáte?

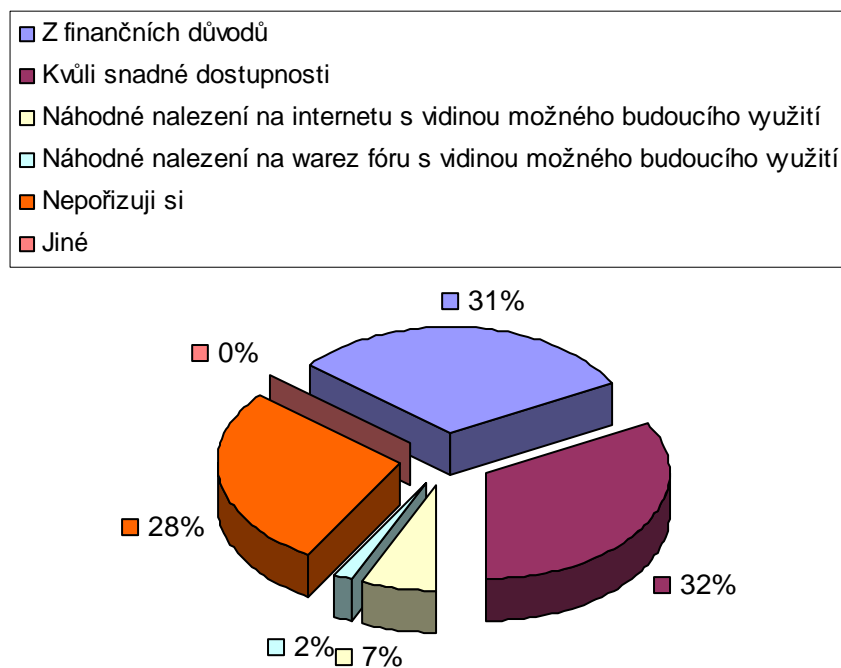
Graf č. 8 – Zdroje čerpání nelegálních dat

6.2.7. Důvody pořizování nelegálních dat

Jako nejčastější důvod pořizování nelegálního softwaru nebo pirátských kopií filmů či hudby, uvádí respondenti snadnou dostupnost (40 respondentů) a finanční důvody (38 respondentů). V menší míře jsou zastoupeny i varianty náhodného nalezení s vidinou možného budoucího využití, jak na internetu (8 respondentů), tak na warez fórech (2 respondenti).

Z následujícího grafu je patrné procentuální rozdělení odpovědí na otázku důvodu pořizování nelegálního softwaru na úkor originálů. V tomto grafu je uváděno procentuální rozdělení podle počtu odpovědí, nikoli podle počtu respondentů.

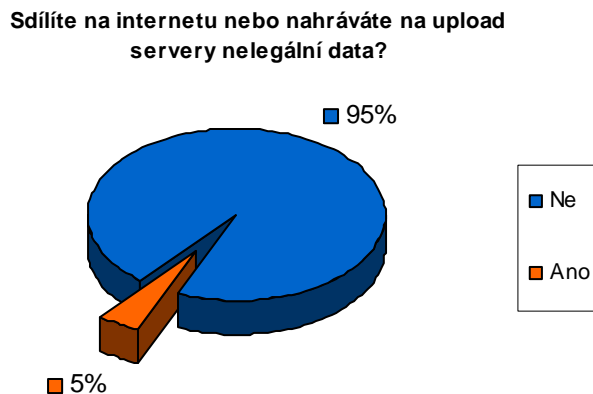
Z jakého důvodu si pořizujete nelegální software či pirátské kopie filmů nebo hudby na úkor originálů?

Graf č. 9 – Důvody pořizování nelegálního SW

6.2.8. Sdílení nelegálních dat na internetu

Na otázku, zda respondenti sdílejí nelegální data, odpovědělo 95 % respondentů, že žádná data nesdílejí a pouze 5 % uvedlo pravý opak. Tento poměr byl mimo jiné ovlivněn i špatnou informovaností respondentů využívajících P2P sítě.

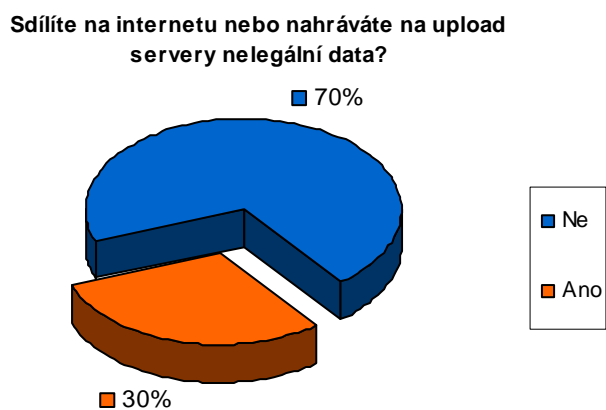
Graf č. 10 – Sdílení nelegálních dat

Při vyfiltrování respondentů, kteří dříve uváděli jako zdroj získávání nelegálních dat programy využívající principy P2P sítě, lze dospět k zjištění, že 88 % respondentů užívajících pro získání nelegálních dat P2P sítě uvádí, že na internetu nesdílejí žádná data. Tato domněnka je mylná a svědčí o malé znalosti programů, které respondenti pro získání nelegálních dat užívají. Jak je známo, neznalost zákona neomlouvá, a tak těmto respondentům hrozí trestní postih i v případě, kdy stahují pro vlastní potřebu pirátské kopie filmů či hudby. Stahování takovýchto dat není za běžných okolností trestné, ale při využití programů na bázi P2P sítě se i toto stahování stává trestným, neboť stahovaná data jsou na této síti sdílena s dalšími uživateli.

	Sdílette na internetu nebo nahráváte na upload servery nelegální software či pirátské kopie filmů či hudby?		Celkový součet
	Ano	Ne	
Využití P2P sítě jako zdroj nelegálních dat			
Klasické P2P programy	1	3	4
Torrenty	2	17	19
Klasické P2P programy i torrenty	0	2	2
<i>Celkový součet</i>	3	22	25

Tabulka č. 6 – Porovnání využívání P2P sítě a vědomého sdílení nelegálních dat

Na základě předchozího zjištění, lze upravením údajů v grafu č. 10 dostat výstup, který se již více blíží skutečnosti. Tento výstup je zachycen v grafu č. 11. Zde jsou již upraveny mylné údaje respondentů uvádějících, že využívají P2P sítě, ale nesdílejí žádná nelegální data.

Graf č. 11 – Upravený poměr sdílení nelegálních dat

7. Závěr

Cílem bakalářské práce bylo uvedení do problematiky autorského zákona, a to především z hlediska počítačových programů, a následné vyhodnocení dotazníkového šetření v oblasti autorského zákona. K účelům tohoto dotazníkového šetření byla využita služba společnosti Google, tzv. Google disk. Zde byl veřejnosti online zpřístupněn dotazník v době od 4. do 14. listopadu. Na základě výstupů z tohoto dotazníku následně proběhlo vyhodnocení získaných údajů. Za toto období se podařilo získat odpovědi od 87 respondentů. Veškeré otázky byly označeny jako povinné, a proto u všech otázek bylo alespoň 87 odpovědí. Výjimku tvořily otázky, kde měli respondenti možnost označit více variant. Originální verze tohoto dotazníku je přiložena k této práci ve formě přílohy.

Výsledkem šetření bylo zjištění, že zájem o autorský zákon projevilo pouhých 28 % respondentů. Pomocí analýzy závislosti ve statistickém programu SAS bylo zjištěno, že existuje závislost mezi zájmem o autorský zákon a znalostí postihů hrozících při jeho porušení. Vzhledem k tomuto zjištění lze usuzovat, že s rostoucím zájmem o autorský zákon roste i povědomí o trestech, které hrozí za jeho porušení. Tento fakt ale neznamená, že lidé budou autorský zákon více dodržovat, pokud budou znát postihy spojené s jeho porušováním. Aby byl autorský zákon opravdu dodržován, nestačí jen znalost zákona a postihů hrozících za jeho porušení, ale je nutné i více dohlížet na jeho dodržování. Jak z průzkumu vyplývá, většina respondentů shledává autorský zákon málo účinným.

Z tohoto šetření také vyplývá, že pouhých 39 % respondentů využívá pouze legální software, ostatní buď vědomě využívají nelegální software, nejčastěji hry či kancelářské balíčky, nebo se o správu svého PC nestarají osobně. Pokud jde o využívání bezplatného legálního softwaru, 74 % respondentů uvedlo, že dává přednost takovému druhu softwaru před nelegálním softwarem. Nejčastěji bylo uvedeno užívání tzv. freewaru, následované užíváním sharewaru a nejméně respondentů uvádělo užívání softwaru s otevřeným zdrojovým kódem. Pomocí již dříve použitého statistického programu SAS byla vyhodnocena závislost mezi znalostí postihů za porušení autorského zákona a upřednostňováním nelegálního softwaru před bezplatným legálním softwarem. Na základě zjištění, že mezi těmito faktory existuje závislost, a

údajů získaných z dotazníkového šetření, lze usuzovat, že čím lépe respondenti znají postihy hrozící z porušení autorského zákona, tím spíše upřednostňují nelegální software. Vzhledem k poměrně nízkému počtu respondentů, kteří znají postihy přesně nelze ale toto zjištění považovat za příliš relevantní.

Nelegální data, ale neznamenají jen nelegální software, řadíme mezi ně i pirátské kopie filmů či hudby. Hlavními příčinami pořizování nelegálních dat byly jejich snadná dostupnost a finanční důvody. Mezi nejčastěji uváděné zdroje čerpání těchto dat patřily upload servery a také programy na bázi P2P sítí, jako jsou torrenty či klasické P2P programy.

Jak z průzkumu jednoznačně vyplývá, velká část respondentů porušuje autorský zákon, aniž by si tohoto svého jednání byla vědoma. Na otázku, zda na internetu sdílejí nelegální data, uvedlo pouhých 5 % dotázaných, že opravdu na internetu nelegální data sdílejí. V porovnání se zjištěním, že 25 respondentů využívá pro zisk nelegálních dat programy na principu P2P sítí, je zřejmé, že údaj o sdílení dat není zcela pravdivý. Na základě tohoto zjištění byla zhotovena kontingenční tabulka sloužící k porovnání údajů, které respondenti uváděli na otázky, zdali na internetu sdílejí nelegální data a jaké zdroje využívají pro zisk nelegálních dat. Z této tabulky bylo zjištěno, že 22 respondentů mylně uvedlo, že nesdílejí žádná nelegální data i v případě, kdy využívají programy na principu P2P sítí. Jelikož je využití takovýchto programů zcela legální, stejně jako stahování pirátských kopií filmů či hudby pro osobní potřebu, běžný uživatel s minimální informační gramotností si není vědom, že v případě stahování pirátských kopií filmů či hudby pomocí těchto programů jedná protiprávně, neboť jsou tak sdílena s dalšími uživateli veškerá stahovaná data. Tento fakt poukazuje na nevědomé porušování autorského zákona, které je zapříčiněno především špatnou informovaností uživatelů.

8. Seznam použitých zdrojů

8.1. Seznam literatury

- [1] KRÍŽ, J., HOLCOVÁ, I., KORDAČ, J. a KŘEŠŤANOVÁ, V. Autorský zákon a předpisy související. Komentář. Praha: Linde Praha, a.s., 2001. ISBN 80-7201-301-7.
- [2] Česká protipirátská unie (ČPU): Co je to pirátství a jaké tresty za něj hrozí? [online]. [cit. 2012-02-26]. Dostupné z: <http://www.cpufilm.cz/piracy.html>.
- [3] MAISNER, Martin. *Základy softwarového práva*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011. ISBN 978-80-7357-638-7.
- [4] SMEJKAL, Vladimír. Porušování autorských práv v souvislosti s informačními systémy. V čem spočívá softwarové pirátství. ASPI, a.s., 2002
- [5] Warez.cz: Historie warez scény. Warez.cz [online]. 14.01.2009 [cit. 2012-03-11]. Dostupné z: <http://www.arez.cz/clanky/historie-arez-sceny/>
- [6] Kategorie svobodného a nesvobodného software. FREE SOFTWARE FOUNDATION, Inc. *Gnu.org* [online]. 2008-04-26 [cit. 2012-03-14]. Dostupné z: <http://www.gnu.org/philosophy/categories.cs.html>
- [7] The Open Source Definition. OPEN SOURCE INITIATIVE. *Opensource.org* [online]. [cit. 2012-03-19]. Dostupné z: <http://www.opensource.org/docs/osd>
- [8] AUJEZDSKÝ, J. Speciál licence: Shareware. *Root.cz* [online]. [cit. 2012-03-19]. Dostupné z: <http://www.root.cz/specialy/licence/shareware/>
- [9] AUJEZDSKÝ, J. Speciál licence: Free software (tzv. svobodný software). *Root.cz* [online]. [cit. 2012-03-19]. Dostupné z: <http://www.root.cz/specialy/licence/free-software-tzv-svobodny-software/>
- [10] Co je softwarové pirátství?. BUSINESS SOFTWARE ALLIANCE. *bsa.org* [online]. © 2000-2011 [cit. 2012-03-21]. Dostupné z: <http://www.bsa.org/country/Anti-Piracy/What-is-Software-Piracy.aspx>
- [11] BUSINESS SOFTWARE ALLIANCE. *Celosvětová studie o softwarovém pirátství*. Praha, 12. 5. 2011. [cit. 2012-03-21] Dostupné z: http://portal.bsa.org/globalpiracy2010/downloads/press/pr_czech_czech.pdf
- [12] AUJEZDSKÝ, J. Speciál licence: Freeware. *Root.cz* [online]. [cit. 2012-03-19]. Dostupné z: <http://www.root.cz/specialy/licence/freeware/>

- [13] ŠVEHLA, Jan. Softwarové pirátství: obsáhlá analýza. *Info-koktejl* [online]. 10.12.2007. [cit. 2012-03-22]. Dostupné z: <http://info-koktejl.cz/it-a-technika/pocitacova-kriminalita/software-piratstvi-obsahla-analyza/>
- [14] NEPŠINSKÝ, Roman. Fenomén peer-to-peer sítí na internetu. [online]. 11.03.2002. [cit. 2012-03-23]. Dostupné z: <http://nepsin.com/mem/projects/p2p.htm>
- [15] Rapidshare.com. [online]. [cit. 2012-11-22]. Dostupné z: <https://rapidshare.com>
- [16] Ulož.to. [online]. [cit. 2012-11-22]. Dostupné z: <http://www.uloz.to>
- [17] HellShare.cz. [online]. [cit. 2012-11-22]. Dostupné z: <http://www.hellshare.cz>
- [18] CZshare.com. [online]. [cit. 2012-11-22]. Dostupné z: <http://czshare.com>

8.2. Seznam obrázků a tabulek

Obrázek č. 1 – Míra softwarového pirátství - [online]. [cit. 2012-03-21]. Dostupné z: <http://chartsbin.com/view/1186>

Obrázek č. 2 – Bulletin Board System (BBS) - [online]. [cit. 2012-03-11]. Dostupné z: <http://www.warez.cz/clanky/historie-warez-sceny/>

Obrázek č. 3 – Porovnání modelu klient-server a P2P – Levá část - [online]. [cit. 2012-03-23]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Klient-server>

Obrázek č. 3 – Porovnání modelu klient-server a P2P – Pravá část - [online]. [cit. 2012-03-23]. Dostupné z: <http://99ppp.wordpress.com/2008/09/14/beyond-web-20-p2p-peer-to-peer/>

Tabulka č. 1 – Vývoj podepsání Bernské úmluvy – WIPO. *Treaties Statistics: Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works*. [online]. 2012. [cit. 2012-03-21]. Dostupné z:

http://www.wipo.int/treaties/en/statistics/StatsResults.jsp?treaty_id=15&lang=en

Tabulka č. 2 – vnímání legitimacy forem distribuce SW – BUSINESS SOFTWARE ALLIANCE. *Celosvětová studie o softwarovém pirátství*. [online]. Praha, 12. 5. 2011. [cit. 2012-03-21] Dostupné z:

http://portal.bsa.org/globalpiracy2010/downloads/press/pr_czech_czech.pdf

9. Přílohy

Dotazník k autorskému zákonu

Tento dotazník slouží pouze k získání informací pro tvorbu Bc. práce na ČZU. Dotazník je zcela anonymní a získaná data budou sloužit pouze ke studijním účelům.

*Povinné pole

Pohlaví *

- Muž
- Žena

Věk *

Nejvyšší dosažené vzdělání *

- Bez vzdělání
- Základní vzdělání
- Střední bez maturity
- Střední s maturitou
- Vyšší odborné vzdělání
- Vysokoškolské vzdělání

Jaká je výše vašeho průměrného měsíčního příjmu? *

- 0 - 4.999
- 5.000 - 9.999
- 10.000 - 19.999
- 20.000 - 29.999
- 30.000 a více

Zajímáte se o autorský zákon? *

- Ano
- Ne

Myslíte si, že se vyznáte dobře v autorském zákonu ČR? *

- Ano
- Ano, ale ne dostatečně
- Ne

Pokud se nevyznáte v autorském zákonu, uveďte příčinu *

- Nepotřebuji to
- Nezajímá mě to
- Je to příliš složité
- Vyznám se v něm
- Jiné:

Domníváte se, že je veřejnost v ČR dostatečně informovaná o problematice autorského práva a postizích plynoucích z porušení autorského zákona ČR? *

- Ano
- Ne
- Nevím

Myslíte si, že je autorský zákon v ČR dostatečně účinný? *

- Ano
- Ne
- Nevím

Využíváte pouze legální software? *

- Ano
- Ne
- Nevím

Provádíte správu a údržbu svého PC sami? *

- Ano
- Ne, o správu PC se mi stará specializovaná IT firma
- Ne, o správu PC se mi stará osoba z okruhu mých známých / rodiny

Dáváte přednost nelegálně získanému softwaru před využitím bezplatného legálního softwaru i za rizika možného trestního postihu? *

- Ano
- Ne

Domníváte se, že se dobře orientujete v problematice licencí počítačových programů, jako jsou např. Open Source software, Freeware atd.? *

- Ano, vyznám se v této problematice
- Ano, ale jen okrajově
- Ne

Jaký druh bezplatného legálního softwaru využíváte? *

Software s otevřeným zdrojovým kódem (Open Source software a Free Software - program dodávaný se zdrojovým kódem, a tedy a s možností úprav programu)

Freeware (bezplatný software bez možnosti úprav programu; převážně k nekomerčním účelům)

Shareware (volně šířený software, který má obvykle zabudované omezení - např. časové, funkční a nebo obsahující reklamu)

Nevyužívám bezplatný legální software

Nevyznám se v této problematice

Jiné:

Pokud vědomě využíváte nelegální software, o jaký druh softwaru se jedná? *

- Operační systém
- Kancelářský balíček
- Antivirus
- Grafické editory
- Hry
- Vědomě nevyžívám nelegální software
- Jiné:

Pokud využíváte nelegální software (včetně hudby a filmů), z jakého zdroje tato data čerpáte? *

- Klasické P2P programy (DC++, eMule atd.)
- Torrenty (uTorrent, BitTorrent atd.)
- Upload servery (RapidShare, uloz.to atd.)
- Od jiných osob
- Nevyužívám nelegální software
- Jiné:

Využíváte pro nalezení odkazů různá warez fóra (warforum atd.)? *

- Ano
- Ne, ale vím o č se jedná
- Ne, nevím o co se jedná

Z jakého důvodu si pořizujete nelegální software či pirátské kopie filmů nebo hudby na úkor originálů? *

- Z finančních důvodů
- Kvůli snadné dostupnosti
- Náhodné nalezení na internetu s vidinou možného budoucího využití
- Náhodné nalezení na warez fóru s vidinou možného budoucího využití
- Nepořizuji si
- Jiné:

Znáte postihy, jaké vám hrozí, pokud porušíte autorský zákon ČR? *

- Ano, vím to přesně
- Ano, ale jen orientačně
- Ne, nemám o tom přehled

Stahujete si spíše nelegální software nebo pirátské kopie filmů či hudby? *

- Nestahuji ani jedno
- Stahuji si jen filmy či hudbu
- Stahuji si jen nelegální software
- Stahuji si obojí

Sdílette na internetu nebo nahráváte na upload servery nelegální software či pirátské kopie filmů či hudby? *

- Ano
- Ne